

Gemeente
Amsterdam

Bezoekersprognose 2023-2025

Onderzoek en Statistiek

In opdracht van: Aanpak Binnenstad
Projectnummer: 230431
Auteurs: T. Fedorova, J.Klingen,
E-mailadres: t.fedorova@amsterdam.nl

Bezoekadres: Weesperstraat 113-117
Telefoon: 020 251 0333
Postbus 658, 1000 AR Amsterdam
data.amsterdam.nl

Amsterdam, April 2023

Foto voorzijde: Weesperstraat 113, fotograaf Edwin van Eis (2016)

Inhoud

Samenvatting en conclusies	4
Inleiding	6
Bezoekersramingen 2018-2022	6
Bezoekersraming 2023-2025	6
Interpretatie indicatoren verordening 'Toerisme in balans'	7
Andere indicatoren en referentiekaders	7
1 Bezoekersprognose 2023-2025 in 3 scenario's	8
1.1 Situatie op het moment van de bezoekersprognose: april 2023	8
1.2 Kerncijfers bezoekersprognose 2023-2025	9
1.2.1 Toeristenovernachtingen 2023-2025	9
1.2.2 Dagbezoeken 2023-2025	11
1.2.3 Cruisepassagiers 2022-2024	12
1.3 Duiding scenario's bezoekersprognose 2023-2025	13
1.3.1 Scenario Laag	13
1.3.2 Scenario Midden	15
1.3.3 Scenario Hoog	17
2 Technische toelichting bezoekersprognose	19
2.1 Methode bezoekersprognose 2023-2025	19
2.2 Corona effect: prognose in tijden van verstoringen en periode erna	20
2.3 Aannames capaciteitslimiet Amsterdam	20
3 Literatuur	23

Samenvatting en conclusies

In het voorjaar van 2023 presenteert O&S de Amsterdamse bezoekersprognose voor de periode 202 -2025. Deze prognose beschrijft de verwachte ontwikkeling van het aantal verblijfs- en dagbezoekers en cruisepassagiers. Om de onzekerheden in de prognose op te vangen rapporteren we over een bandbreedte van de mogelijke resultaten die zijn samengevat in verschillende scenario's. We houden rekening met de nationale en internationale economische en mobiliteitsontwikkelingen, het bezoekersgedrag en het overnachtingsbeleid in Amsterdam.

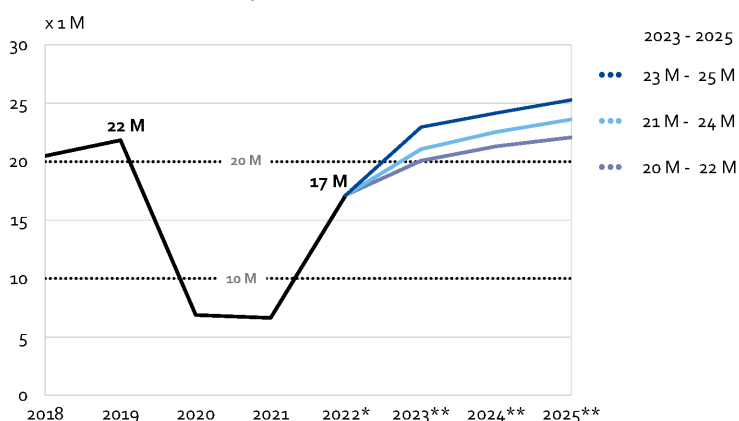
Tabel 1 Bezoekersaantallen in 2019 en 2022 en bezoekersprognose 2023-2025 Amsterdam, april 2023

	definitief 2019	voorlopig 2022*	prognose(april 2023)		mutatie t.o.v. 2019	
	X 1M	X 1M	2023**	2025**	2023**	2025**
			X 1M	X 1M	%	%
Verblijfstoerisme						
toeristenovernachtingen Scenario Laag	21,8	17,1	20,1	22,1	-8	1
toeristenovernachtingen Scenario Midden	21,8	17,1	21,1	23,6	-4	8
toeristenovernachtingen Scenario Hoog	21,8	17,1	23,0	25,3	5	16
Dagtoerisme						
dagbezoeken Scenario Laag	24,1	23,9	22,9	24,2	-5	0
dagbezoeken Scenario Midden/ Hoog	24,1	23,9	25,8	27,5	7	14
Cruises						
passagiers Scenario Laag	0,7	0,4	0,6	0,7	-25	0
passagiers Scenario Midden/ Hoog	0,7	0,4	0,7	0,8	-9	9

Databronnen: CBS/NBTC/Wonen/OECD/IATA/Schiphol/CE Delft/Oxford Economics

Toeristenovernachtingen

Amsterdam, periode 2023-2025 in 3 scenario's

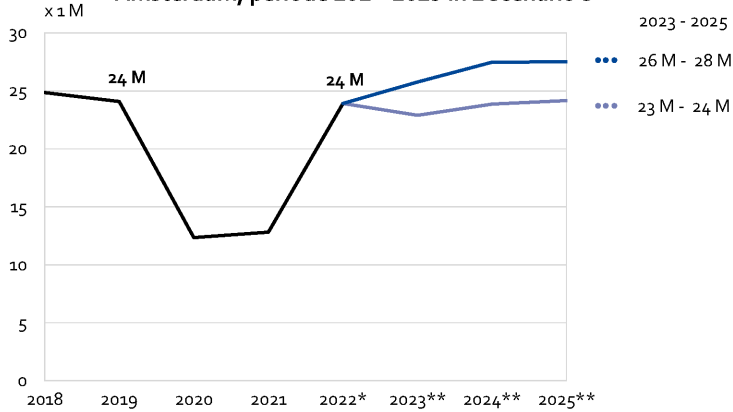
- **Scenario Hoog** is een scenario waarin de vraag naar toerisme wordt geacommodeerd zonder rekening te houden met de toekomstige capaciteitslimiet. De bovengrens van de bandbreedte wordt in de loop van 2023 bereikt.
- In **Scenario Midden** wordt de bezoekersgroei gestuurd door de inhaalvraag naar toerisme en de economische en mobiliteitsgroei en tegelijkertijd gematigd door de capaciteitslimiet. De bovengrens van de bandbreedte wordt in 2023 bereikt.
- In **Scenario Laag** wordt de bezoekersgroei getemperd door matige economische vooruitzichten en de capaciteitslimiet in Amsterdam. De grens van 20 miljoen toeristenovernachtingen wordt in 2023 bereikt.

* voorlopige cijfers. Definitieve cijfers over 2022 worden verwacht in juni-juli 2023.

** bezoekersprognose april 2023.

Dagbezoeken

Amsterdam, periode 202 -2025 in 2 scenario's

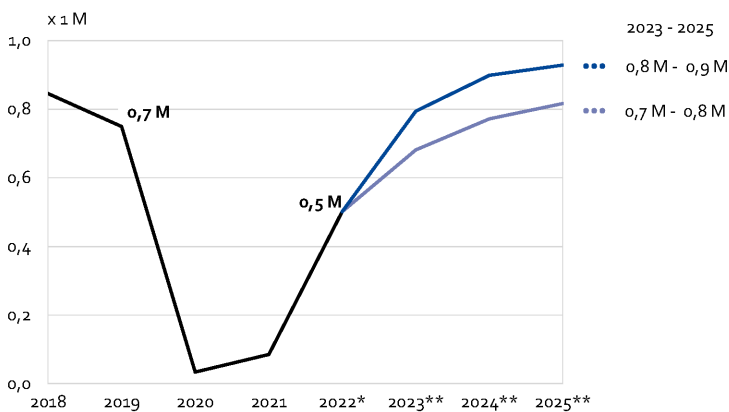

- In **Scenario Hoog / Midden** groeit het aantal dagbezoeken boven het pre-corona niveau in 2023. De verwachtingen is dat de inhaalvraag naar leisure en uitgaan in de komende tijd door zal zetten.

- In **scenario Laag** dooft de inhaalvraag naar leisure en uitgaan uit wanneer de koopkracht onder druk staat. Hierdoor ligt het groeitempo van het dagbezoek relatief laag.

Cruisepassagiers

Amsterdam, periode 2023-2025 in 2 scenario's

- In **Scenario Hoog/ Midden** groeit het passagiersvolume in 2025 24% boven het niveau van 2019 in lijn met de hoge verwachting van Oxford Economics voor de cruisebranche.

- In **Scenario Laag** groeit het passagiersvolume in 2025 9% boven het niveau van 2019 in lijn met de lage verwachting van Oxford Economics voor de cruisebranche..

* voorlopige cijfers. Definitieve cijfers over 2022 worden verwacht in juni-juli 2023.

** bezoekersprognose april 2023.

Inleiding

In augustus 2021 heeft de Gemeenteraad de verordening 'Toerisme in balans' vastgesteld. Deze verordening is aangenomen naar aanleiding van het volksinitiatief "Amsterdam heeft een keuze." Belangrijk onderdeel van de verordening is dat het college de Raad informeert over de bezoekersaantallen in het lopende kalenderjaar en de twee daaropvolgende kalenderjaren (artikel 3 en 4). Ten behoeve van de verordening en in opdracht van EZC heeft O&S in april van 2023 de nieuwe bezoekersprognose voor de periode 2023-2025 opgesteld.

Bezoekersramingen 2018-2022

In 2018 heeft Onderzoek en Statistiek (O&S) de eerste prognose voor het aantal bezoekers in Amsterdam tot 2030 opgesteld. Naar aanleiding van de vraagstukken van het programma Stad in Balans keek deze prognose verder dan de macro-economische en demografische context en hield rekening met de mogelijke beleidskeuzes die het bezoekersvolume in Amsterdam medebepalen.

Omdat de situatie in het begin van 2020 wereldwijd abrupt is veranderd door het coronavirus, maakte O&S in 2020 en 2021 aanvullende korte-termijn bezoekersramingen waarin rekening werd gehouden met de mate van contactbeperkingen, het reissentiment en het internationale reisbeleid. De maandelijkse bezoekersaantallen in de coronaperiode hingen sterk samen met de mate van de contact- en reisbeperkingen.

In 2022 heeft O&S de eerste bezoekersraming gemaakt die aansluit op de bepalingen in de verordening 'Toerisme in balans'. Deze raming besloeg de periode 2022-2024 en hield rekening met verschillende onzekerheden kenmerkend voor deze periode, onder andere het coronavirus.

Bezoekersraming 2023-2025

De Amsterdamse bezoekersprognose voor de periode 2023-2025 gaat uit van drie scenario's waarin we de mogelijke trends, kansen en risico's voor de bezoekerseconomie doorrekenen. Dit doen we door de aannames van nationale en internationale toerisme-experts te integreren in de econometrische prognosemodellen.

Om scenario's te bepalen, analyseren we toeristische trends en stellen we kaders voor de factoren die in de periode 2023-2025 de verschillende bezoekersgroepen mogelijk zullen beïnvloeden. We kijken daarbij onder andere naar de respons van verschillende toeristische markten op de economische ontwikkelingen wereldwijd en het logiesaanbod in Amsterdam. De aannames die we in scenario's verwerken zijn gebaseerd op de internationale- en nationale prognoses en sentimentpeilingen; onder andere van World Tourism Organization (UNWTO), Oxford Economics, International Air Transport Association (IATA), Schiphol, Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC), (meer informatie over de prognosemodellen staat in Technische toelichting).

Interpretatie indicatoren verordening 'Toerisme in balans'

De resultaten van de Bezoekersprognose 2023-2025 sluiten aan op de indicatoren die zijn geformuleerd in de verordening 'Toerisme in balans': het aantal toeristenovernachtingen (artikel 3) en het aantal dagbezoeken (artikel 4). In de verordening zijn toeristenovernachtingen en dagbezoeken als volgt geformuleerd:

- **toeristenovernachting:** iedere overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding die niet resulteert in een verblijf van meer dan 60 dagen;
- **dagbezoek:** een bezoek van meer dan 2 uur aan de gemeente met een toeristisch motief zonder overnachting.

Naast deze twee categorieën nemen wij ook het aantal cruisepassagiers (zowel zeeën als riviercruise) als aparte categorie op. Het is onbekend welk deel van deze passagiers alleen overdag Amsterdam bezoeken en welk deel in Amsterdam op het schip overnacht.

De prognose van het aantal toeristenovernachtingen en dagbezoek, zoals vastgelegd in de verordening, wordt gepresenteerd in een aparte paragraaf. Hier wordt gekeken of de bandbreedte van 10-20 miljoen toeristenovernachtingen, zoals geformuleerd in de verordening, mogelijk wordt overschreden.

Andere indicatoren en referentiekaders

Een vaak gebruikte manier om de prognoseresultaten te duiden is om ze te vergelijken met een referentiejaar. Een voor de hand liggend referentiejaar is het voorgaande jaar (2022). Omdat er in de eerste helft van 2022 de coronapandemie nog niet uitgedoofd was, vergelijken we de prognoseperiode 2023-2025 met het laatste jaar vóór de coronacrisis. De verwachte bezoekersaantallen in de periode 2023-2025 worden afgezet tegen de bezoekersaantallen in 2022 en 2019. Naast het totaal aantal toeristenovernachtingen en dagbezoek presenteren we ramingen van het aantal bezoekers per logiesvorm en per herkomstgebied.

1 Bezoekersprognose 2023-2025 in 3 scenario's

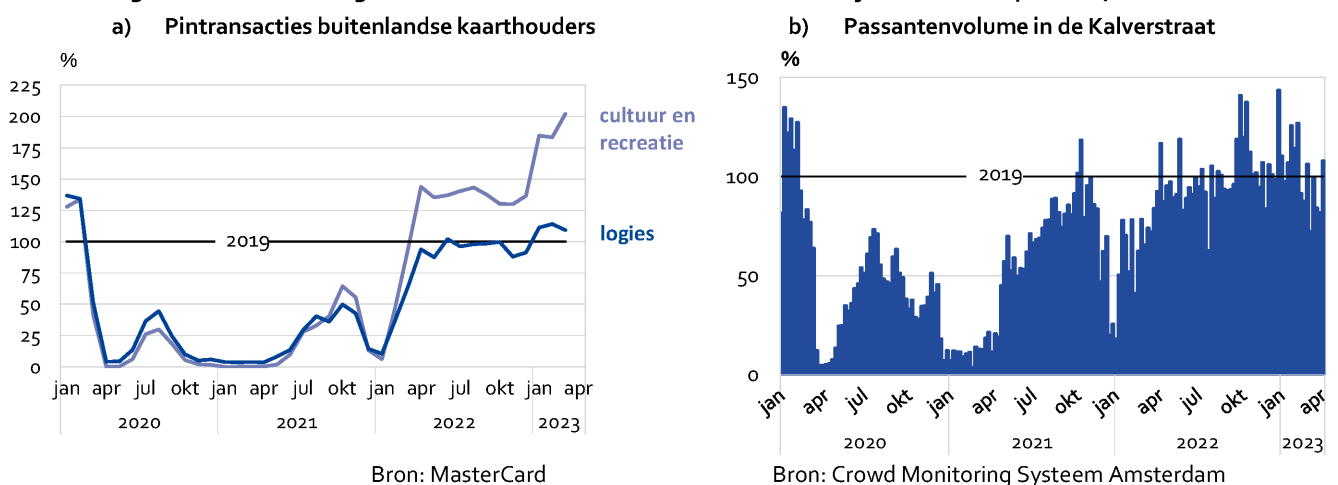
De Amsterdamse bezoekersprognose beschrijft de verwachte ontwikkeling van het aantal verblijfs- en dagbezoekers en cruisepassagiers in 2023, 2024 en 2025. De prognose wordt opgesteld op basis van historische data aangevuld met de domeinkennis op het gebied van toerisme, economie en mobiliteit. De prognose houdt rekening met het gemeentebestuur ten aanzien van particuliere verhuur van woningen en hotelontwikkeling. In dit hoofdstuk worden de prognoseresultaten gepresenteerd in drie mogelijke scenario's. De technische toelichting van methode, bronnen en definities volgt in hoofdstuk 2.

1.1 Situatie op het moment van de bezoekersprognose: april 2023

Het toerisme in Amsterdam veert terug naar het pre-corona niveau. De bezoekersaantallen in de tweede helft van 2022 zijn vergelijkbaar met de aantallen in de tweede helft van 2019. Het opheffen van bijna alle coronamaatregelen in februari-maart 2022 in Nederland speelt hier een belangrijke rol in. De cijfers die bekend zijn op het moment van deze raming wijzen op de volgende ontwikkelingen in het begin van 2023:

- Het activiteitsniveau in Amsterdam ligt boven het niveau van 2019. Sinds de heropening van de winkels, horeca, bioscopen en musea in 2022 is er sprake van een inhaalslag naar entertainment¹ (zie figuur 1.1 en de toelichting op de volgende bladzijde).
- Het verblijfsbezoek in het begin van 2023 ligt rond of iets boven het niveau van 2019.
- Het dagbezoek ligt tot en met april 2023 boven het niveau van 2019.

Figuur 1.1. Ontwikkeling indicatoren Amsterdamse bezoekerseconomie januari 2020 - april 2023, 2019=100

¹ [ICS Creditcard Facts](#) rapporteert over de inhaalslag bij de Nederlandse entertainmentbedrijven in het eerste kwartaal van 2023. De analyse is gebaseerd op de creditcardtransacties met Visa en Mastercard. Vergelijkbare gegevens van Mastercard voor Amsterdam ondersteunen dit beeld.

Toelichting figuur 1.1.

- Figuur 1.1.a – blauwe lijn : het aantal pintransacties van buitenlanders in de Amsterdamse logiesbedrijven ligt in 2023 boven het pre-corona niveau. Deze ontwikkeling wordt beschouwd als een proxy voor het buitenlandse verblijfstoerisme.
- Figuur 1.1.a – paarse lijn : het aantal pintransacties van buitenlanders in de Amsterdamse cultuur en recreatie sector ligt in 2023 ver boven het pre-corona niveau. Deze ontwikkeling wijst op de groeiende vraag naar leisure door buitenlandse dag- en verblijfsbezoekers.
- Figuur 1.1.b : Het volume van het winkelend publiek in de Kalverstraat ligt rond of boven het niveau van 2019. Dit is een van de indicaties van de ontwikkeling van het dagbezoek.

1.2 Kerncijfers² bezoekersprognose 2023-2025

De prognose van het aantal toeristische dag- en verblijfsbezoekers voor de periode 2023-2025 bevat een bandbreedte van de mogelijke resultaten die zijn samengevat in drie scenario's (zie Technische toelichting). Hierin houden we rekening met de mogelijke mobiliteits- en economische ontwikkelingen, overnachtingsbeleid en reissentiment (paragraaf 1.3). Tabel 1.2 presenteert de uitkomsten van de drie prognoses scenario's en laat daarnaast de werkelijke aantallen toeristenovernachtingen en dagbezoeken in de voorgaande jaren zien.

Tabel 1.2 Kerncijfers bezoekersprognose Amsterdam, april 2023

	definitief			voorlopig	Prognose(april 2023)			mutatie	mutatie t.o.v. 2019			
	2019	2020	2021	2022*	2023**	2024**	2025**	2022*- 2023**	2023**	2024**	2025**	
	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	%	%	%	%	
Verblijfstoerisme												
toeristenovernachtingen Scenario Laag	21,8	6,9	6,6	17,1	20,1	21,3	22,1	17	-8	-2	1	
toeristenovernachtingen Scenario Midden	21,8	6,9	6,6	17,1	21,1	22,5	23,6	23	-4	3	8	
toeristenovernachtingen Scenario Hoog	21,8	6,9	6,6	17,1	23,0	24,2	25,3	34	5	11	16	
Dagtoerisme												
dagbezoeken Scenario Laag	24,1	12,3	12,8	23,9	22,9	23,9	24,2	-4	-5	-1	0	
dagbezoeken Scenario Midden/ Hoog	24,1	12,3	12,8	23,9	25,8	27,5	27,5	8	7	14	14	
Cruises												
passagiers Scenario Laag	0,75	0,03	0,08	0,49	0,68	0,77	0,82	40	-9	3	9	
passagiers Scenario Midden/ Hoog	0,75	0,03	0,08	0,49	0,79	0,90	0,93	63	6	20	24	

Databronnen: CBS/NBTC//Wonen/OECD/IATA/Schiphol/Oxford Economics

* voorlopige cijfers. Definitieve cijfers over 2022 worden verwacht in juni-juli 2023. ** bezoekersprognose april 2023.

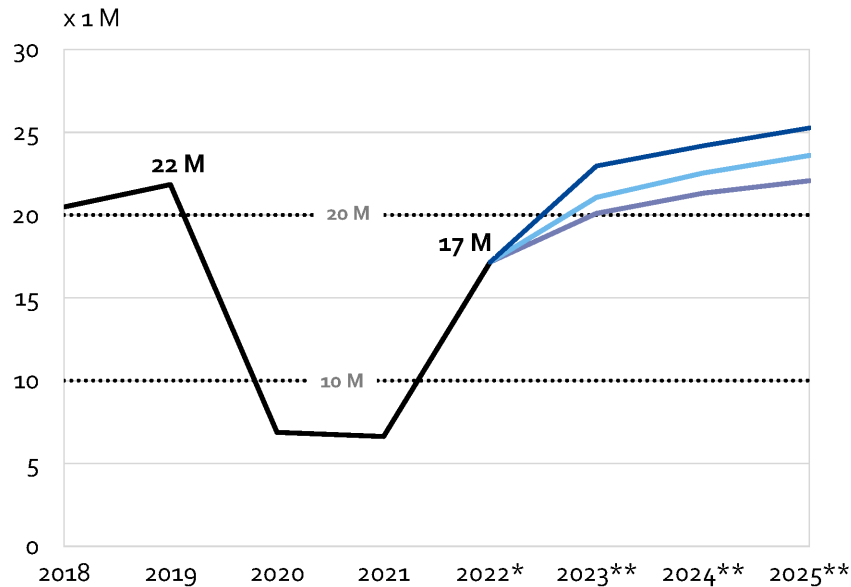
1.2.1 Toeristenovernachtingen 2023-2025

Vóór de coronacrisis telde Amsterdam afgerond 22 miljoen toeristenovernachtingen per jaar (2019). In 2020 en 2021 daalde dit aantal naar circa 7 miljoen per jaar als gevolg van de coronacrisis. In 2022 waren er 17 miljoen overnachtingen in Amsterdam, 2,5 keer meer dan in

² In deze paragraaf wordt alleen gerapporteerd over de twee kernindicatoren van de verordening 'Amsterdam heeft een keuze': toeristenovernachtingen (artikel 3) en dagbezoeken (artikel 4). In het vervolg van dit rapport komen ook andere cijfers aan bod, onder andere aantallen binnenlandse en buitenlandse bezoekers en cruise-passagiers.

2021, maar tegelijkertijd 22% minder dan in 2019. In 202 kunnen er afgerond tussen de 20 en 23 miljoen toeristenovernachtingen in Amsterdam worden verwacht (zie tabel 1.2 en figuur 1.3). In alle scenario's wordt de bovengrens van de bandbreedte die is vastgesteld in de verordening 'Toerisme in balans' (20 miljoen toeristenovernachtingen) in dat jaar bereikt. Op basis van de voorlopige cijfers over de tweede helft van 2022 en de eerste maanden van 2023 is de kans op de realisatie van de scenario's midden of hoog groter dan de kans op het scenario laag.

Figuur 1.3 Prognose van het totaal aantal toeristenovernachtingen in Amsterdam in 2023-2025

Databronnen: CBS/NBTC/ Wonen/OECD/IATA/Schiphol

••• In **scenario Laag** groeit het aantal toeristenovernachtingen van 17,1 miljoen in 202 naar 20,1 miljoen in 202 en naar 22,1 miljoen in 2025. Het aantal toeristenovernachtingen in 2023 is 8% lager dan in 2019 en in 2025 1% hoger dan in 2019. Dit scenario houdt geen rekening meer met de coronamaatregelen en komt hoger uit dan Scenario Laag in de vorige raming (2022-2024). Dit scenario houdt wel rekening met de gevolgen van de coronacrisis en de ongunstige wereldconjunctuur voor de consumenten en de bezoekerseconomie. De groei van het verblijfstoerisme in Amsterdam wordt in dit scenario beïnvloed door de verzwakte economische vooruitzichten (DNB³ / ING⁴/ OECD⁵), een aanname van een beperkte groei van de luchtvaart (Schiphol⁶/ CE Delft⁷) en de capaciteitslimiet in het huidige overnachtingsbeleid in Amsterdam.

••• In **scenario Midden** groeit het aantal toeristenovernachtingen van 17,1 miljoen in 2022 naar 21,1 miljoen in 2023 en naar 23,6 miljoen in 2025. Het aantal toeristenovernachtingen in 2023 is 4% lager dan in 2019 en in 2025 8% hoger dan in 2019. Er wordt aangenomen dat toerisme in de komende tijd wordt gestuurd door de inhaalvraag na jaren van restricties en een verbetering van de koopkracht als gevolg van de overheidsmaatregelen, lagere energieprijzen en lagere inflatie.

³ [De Nederlandse economische ontwikkeling](#) (DNB december 2022)

⁴ [ING Research Outlook 2023: een mager jaar voor de Nederlandse economie](#) (ING december 2022)

⁵ [OECD Economic Outlook, Interim Report March 2023: A Fragile Recovery](#) (OECD maart 2023)

⁶ [Schiphol Gebruiksprognose 2023](#) (Schiphol oktober 2022)

⁷ [Updated impacts of a CO₂ ceiling for Dutch aviation](#) (CE Delft december 2022)

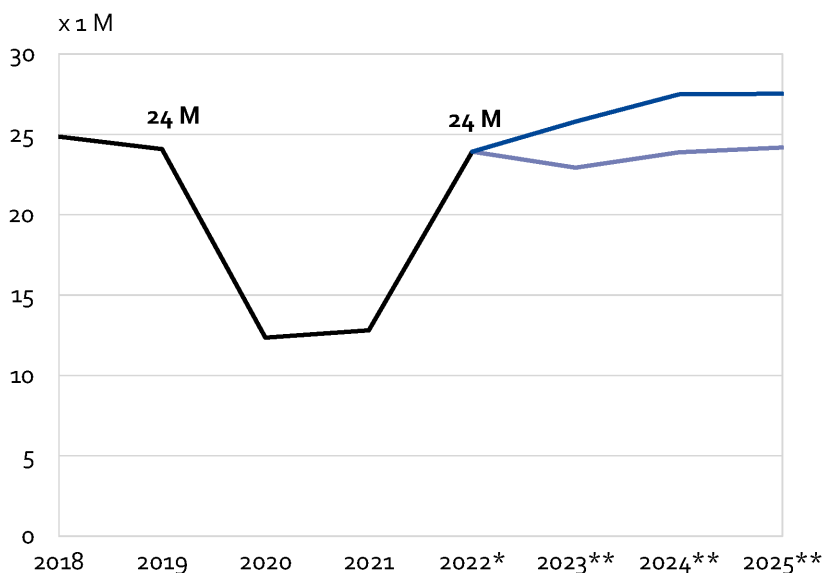
Het totale aantal toeristenovernachtingen neemt toe in lijn met de hoge variant van de economische (CPB⁸/OECD) en mobiliteitsverwachtingen (IATA⁹), maar binnen de gelimiteerde ruimte die het huidige gemeentelijke overnachtingsbeleid toelaat.

••• **Scenario Hoog** is een alternatief scenario waarin de vraag naar toerisme volledig wordt geacommodeerd. In dit scenario groeit het aantal toeristenovernachtingen van 17,1 miljoen in 2022 naar 23,0 miljoen in 2023 en naar 25,3 miljoen in 2025, 16% boven het pre-corona niveau. Een voorwaarde voor dit scenario is de groei van de totale overnachtingscapaciteit van meer dan 2% per jaar vanaf 2022. De voorspelling is gebaseerd op het verband tussen de ontwikkeling van de mondiale en Nederlandse economie en het toerisme in Amsterdam en gaat uit van de groeimogelijkheden van de overnachtingscapaciteit (zie technische toelichting).

1.2.2 Dagbezoeken 2023-2025

Het totaal aantal dagbezoeken aan Amsterdam bedroeg in 2022 afgerond 24 miljoen. Dit is bijna een verdubbeling ten opzichte van 2021 en is vergelijkbaar met het aantal in 2019. De groei van het aantal dagbezoeken in 2022 kan worden verklaard door de post-corona inhaalvraag naar leisure. Na het opheffen van de contactbeperkende maatregelen in Nederland (eind februari 2022) kon de Amsterdamse bezoekerseconomie weer op volle toeren draaien. In 2022 is de populariteit van een dagbezoek aan Amsterdam toegenomen zowel onder Nederlandse als buitenlandse toeristen (NBTC). Of deze groei structureel of tijdelijk van aard is, moet in de komende tijd blijken. In de prognose voor de periode 2023-2025 houden we rekening met beide mogelijkheden (zie tabel 1.2 en figuur 1.4).

Figuur 1.4 Totaal aantal dagbezoeken in Amsterdam

Databronnen: CBS/NBTC/AirDNA / Eurostat/ UNWTO/Oxford Economics/ DEStatis/StatBel

⁸ [Macro Economische Verkenning 2023](#) (CPB september 2022)

⁹ [Global Outlook for Air Transport : Sustained Recovery Amidst Strong Headwinds](#) (IATA december 2022)

••• **Scenario Laag** is gebaseerd op een aanname dat de post-corona inhaalvraag naar buitenlandse reizen, leisure en uitgaan uitdooft als de koopkracht langere tijd onder druk staat. Een dreigende recessie en hoge inflatie in Europa en de Verenigde Staten kunnen het groeitempo van het mondiale toerisme in 2023 dempen (Oxford Economics¹⁰). Een van de verwachte ontwikkelingen in 2023 is dat consumenten minder en/of kortere reizen boeken (UNWTO¹¹). De verwachting voor Nederland is dat het groeitempo van het toerisme wordt getemperd door de inflatie en de stijgende kosten voor levensonderhoud (NBTC¹²). In dit scenario zal het groeipad van het dagbezoek aan Amsterdam in lijn zijn met de bevolkingsgroei (CBS¹³) en de groei van het inkomende toerisme in Nederland. Als het inhaaleffect is uitgedoofd, komt het totaal aantal dagbezoeken aan Amsterdam in 2023 lager uit dan in 2022. Het dagbezoek neemt vervolgens toe naar ruim 24 miljoen in 2025, vergelijkbaar met 2019.

••• In **Scenario Hoog / Midden** groeit de totale vraag naar reizen, leisure en uitgaan in 2023 door. Deze groeiverwachting gaat uit van de resultaten van de internationale sentimentpeilingen en 'Tourism Recovery Tracker' (ETC¹⁴/ UNWTO¹⁵) die laten zien dat de consumentenbestedingen in de bezoekerseconomie in 2023 toenemen ondanks de zorgen over de economische situatie. Omdat de vraagelasticiteit per herkomstregio verschilt, kan de samenstelling van de toeristische herkomstmarkten in Amsterdam, de vervoerwijze en de bezoekfrequentie in de loop van tijd veranderen. In dit scenario neemt het totaal aantal dagbezoeken in Amsterdam naar 26 miljoen in 2023 en naar 28 miljoen in 2025. Het aantal dagbezoeken in 2025 ligt 14% boven het pre-corona niveau.

1.2.3 Cruisepassagiers 2022-2024

Cruiseschepen die Amsterdam in 2019 aandeden, hadden in totaal 749.000 passagiers aan boord die van enkele uren tot enkele nachten in de stad verbleven. Omdat het niet bekend is hoeveel van deze cruisepassagiers in Amsterdam heeft overnacht, worden cruisepassagiers apart van dagbezoeken en toeristenovernachtingen vermeld. Met de aanname van Oxford Economics¹⁶ dat het passagiersvolume in 2025 9% tot 24% boven het niveau van 2019 zal liggen, kan Amsterdam in 2025 circa 0,8-0,9 miljoen cruisepassagiers verwachten (zie figuur 1.5). Deze scenario's zijn gebaseerd op het faciliteren van de groeiende vraag.

¹⁰ [Global Tourism Outlook in 2023](#) (Oxford Economics december 2022)

¹¹ [Impact assessment of the covid-19 outbreak on international tourism](#) (UNWTO januari 2023)

¹² [Verblijfstoerisme in Nederland in 2023](#) (NBTC januari 2023)

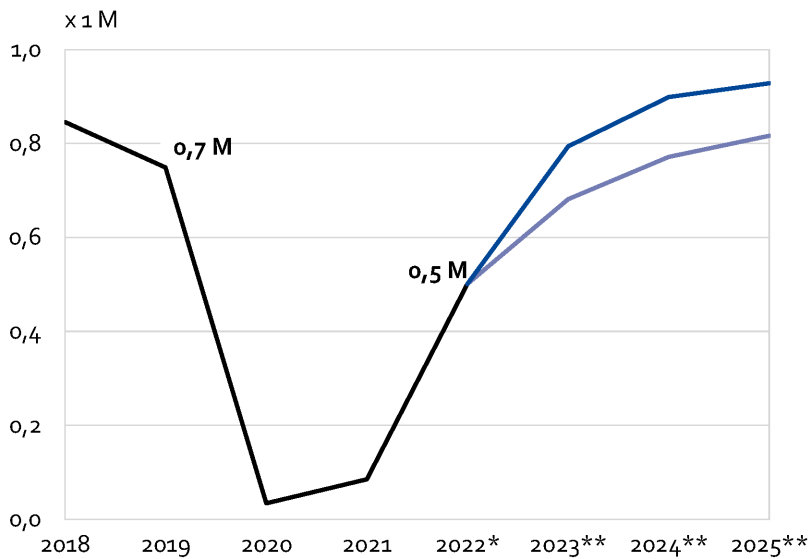
¹³ [Regionale bevolkingsprognose 2023-2050](#) (CBS juli 2022)

¹⁴ [European Travel Commission Quarterly Report Q4/2022](#) (ETC februari 2023)

¹⁵ [Tourism set to return to pre-pandemic levels in some regions in 2023](#) (UNWTO januari 2023)

¹⁶ Travel & Tourism Cruise Outlook : Can rebounding demand keep up with increases in supply? (Oxford Economics januari 2023)

Figuur 1.5 Totaal aantal cruisepassagiers in Amsterdam

Databronnen: PTA/Oxford Economics

1.3 Duiding scenario's bezoekersprognose 2023-2025

De drie scenario's in deze bezoekersprognose worden opgesteld per bezoekersmarkt en logiesvorm rekening houdend met de aannames uit de nationale en internationale toerismeonderzoeken en het gemeentebestuur specifiek voor deze markten. Meer cijfers, aannames en bronvermelding staan in de technische toelichting in hoofdstuk 2. Hieronder volgt een beknopte duiding van de resultaten.

1.3.1 Scenario Laag

Scenario Laag gaat uit van de zwakke economische vooruitzichten tot 2025, dalende koopkracht in verschillende werelddelen en de groeibeperkingen voor de luchtvaart in Nederland en de logiescapaciteit in Amsterdam. In dit scenario ligt het bezoekersvolume in Amsterdam in 2025 min of meer op het niveau van vóór de coronacrisis (zie tabel 1.6)

Tabel 1.6 Resultaten bezoekersprognose Amsterdam, Scenario Laag 2023-2025, april 2023

Scenario Laag	definitief		voorlopig		Prognose(april 2023)			mutatie	mutatie t.o.v. 2019			
	2019	2020	2021	2022*	2023**	2024**	2025**	2022*-2023**	2023**	2024**	2025**	
	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	%	%	%	%	
Verblijfsbezoek												
totaal toeristenovernachtingen	21,8	6,9	6,6	17,1	20,1	21,3	22,1	17	-8	-2	1	
van Nederlanders	3,5	1,8	2,2	3,4	4,0	3,4	3,4	16	13	-3	-1	
van buitenlandse bezoekers	18,3	5,1	4,4	13,7	16,1	18,0	18,6	18	-12	-2	2	
in hotels	18,4	5,8	5,8	15,7	18,6	19,8	20,2	19	1	8	10	
in overige logies	3,5	1,1	0,8	1,4	1,5	1,5	1,8	3	-58	-55	-47	
Dagbezoek												
totaal dagbezoeken	24,1	12,3	12,8	23,9	22,9	23,9	24,2	-4	-5	-1	0	
van Nederlanders	17,0	9,7	9,6	14,3	14,4	15,9	16,0	1	-15	-6	-6	
van buitenlandse bezoekers	7,1	2,7	3,2	9,6	8,5	8,0	8,1	-12	19	12	14	
Cruise												
totaal cruisepassagiers	0,7	0,0	0,1	0,5	0,7	0,8	0,8	40	-9	3	9	

Databronnen: CBS/NBTC/Wonen/OECD/IATA/Schiphol/ AirDNA / Eurostat/ Oxford Economics/ DEStatis/StatBel

Achtergrond en aannames scenario Laag

Voor de periode 2023-2025 hebben we als uitgangspunt dat vraag naar en bestedingen aan toerisme onder druk staan gezien de hoge inflatie en de dalende koopkracht. In deze periode wordt het groeitempo van toerisme in Amsterdam bepaald door de economische factoren, het groeitempo van het vliegverkeer en de beschikbaarheid van de overnachtingsmogelijkheden in Amsterdam.

De relatief trage groei is ook te zien in de raming van het aantal passagiers op Schiphol¹⁷ en de (lage varianten van) verwachtingen voor de economische groei in Nederland¹⁸ en wereldwijd¹⁹. Hier komt bij dat de regels ten aanzien van de vakantieverblijf zijn aangescherpt²⁰ waardoor we minder beschikbare capaciteit in dit segment doorrekenen dan in 2019. De capaciteit van het hotelsegment wordt doorgerekend volgens de bekende hotelplannen en de voorwaarden van het huidige overnachtingsbeleid²¹. In de cruisepassagiersprognose zijn de herstelverwachtingen (lage variant) van Oxford Economics²² doorgerekend. Voor de campings en cruises zijn er geen beleidsvoorwaarden doorgerekend in de prognose.

¹⁷ [Schiphol Gebruiksprognose 2023](#) (Schiphol oktober 2022) en [Updated impacts of a CO₂ ceiling for Dutch aviation](#) (CE Delft december 2022)

¹⁸ [De Nederlandse economische ontwikkeling](#) (DNB december 2022), [ING Research Outlook 2023: een mager jaar voor de Nederlandse economie](#) (ING december 2022)

¹⁹ [OECD Economic Outlook, Interim Report March 2023: A Fragile Recovery](#) (OECD maart 2023)

²⁰ <https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/wonen/vakantieverblijf>

²¹ <https://www.amsterdam.nl/ondernemen/horeca/overnachtingsbeleid>

²² Travel & Tourism Cruise Outlook : Can rebounding demand keep up with increases in supply? (Oxford Economics januari 2023)

Resultaten bezoekersprognose 2023-2025 volgens scenario Laag

- Het totaal aantal toeristenovernachtingen in 2022 bedraagt 17,1 miljoen (voorlopige cijfers), en stijgt in het lage scenario tot 20,1 miljoen in 2023 en tot 22,1 miljoen in 2025. Dit is 1% hoger dan in 2019.
- De meeste toeristen die in Amsterdam overnachten, komen uit het buitenland, onder andere uit Groot-Brittannië, Duitsland en de Verenigde Staten. In de periode 2023-2025 wordt een geleidelijk herstel van het buitenlandse toerisme verwacht, waarbij het intercontinentale toerisme minder snel op gang komt dan het Europese toerisme. Het aantal toeristenovernachtingen door buitenlandse bezoekers ligt in 2025 2% hoger dan in 2019. De groei vindt plaats voornamelijk in hotels. In woningen worden er minder overnachtingen verwacht dan in 2019 als gevolg van de aangescherpte regels ten aanzien van de vakantieverblijf in Amsterdam. Het aantal overnachtingen door Nederlanders zal naar verwachting eerst stijgen in 2023 en vervolgens stabiliseren rond of net onder het niveau van 2019.
- Het totaal aantal dagbezoeken in 2022 bedraagt 23,9 miljoen (voorlopige cijfers). Dit aantal is berekend op basis van de nieuwe inzichten van het bezoekersgedrag in de post-covid periode. In scenario Laag gaan we uit van 22,9 miljoen dagbezoeken in 2023 en 24,2 miljoen in 2025, vergelijkbaar met 2019. De meeste dagbezoeken in Amsterdam zijn van Nederlanders. Het binnenlandse dagbezoek neemt na 2022 geleidelijk toe. Omdat het fysiek winkelen en vergaderen steeds meer wordt vervangen door de online alternatieven, zijn we in dit scenario uitgegaan van een lagere bezoekfrequentie. Het buitenlandse dagbezoek neemt relatief snel toe, onder andere door meer rechtstreeks bezoek uit Duitsland en België (NBTC).
- Daarnaast waren er vóór de coronacrisis circa 0,7-0,8 miljoen cruisepassagiers per jaar in Amsterdam. Van deze passagiers is niet bekend of ze in Amsterdam overnachten. Ze worden daarom apart van dagbezoeken en toeristenovernachtingen vermeld. Met de aanname van Oxford Economics dat het passagiersvolume in 2025 9% boven het niveau van 2019 zal liggen, kan Amsterdam in 2025 circa 0,9 miljoen cruisepassagiers verwachten.

1.3.2 Scenario Midden

Scenario Midden gaat ervan uit dat de vraag naar toeristische reizen aan de ene kant wordt gestuurd door de post-corona inhaalvraag naar buitenlandse reizen en leisure en aan de andere kant samenhangt met de economische, mobiliteits- en capaciteitsontwikkelingen in Amsterdam. Hierdoor zal de samenstelling van de toeristische herkomstmarkten in Amsterdam, de vervoerwijze, verblijfsduur en de bezoekfrequentie mogelijk veranderen, maar we gaan ervan uit dat het totale bezoekersvolume toeneemt. In dit scenario groeit het dagbezoek al in 2023 en het verblijfsbezoek in 2024 boven het niveau van vóór de coronacrisis (zie tabel 1.7).

Tabel 1.7 Resultaten bezoekersprognose Amsterdam, Scenario Midden 2023-2025, april 2023

Scenario Midden	definitief		voorlopig		Prognose(april 2023)			mutatie		mutatie t.o.v. 2019		
	2019	2020	2021	2022*	2023**	2024**	2025**	2022*-2023**	2023**	2024**	2025**	
	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	%	%	%	%	
Verblijfsbezoek												
totaal toeristenovernachtingen	21,8	6,9	6,6	17,1	21,1	22,5	23,6	23	-4	3	8	
van Nederlanders	3,5	1,8	2,2	3,4	3,5	3,5	3,6	1	0	0	5	
van buitenlandse bezoekers	18,3	5,1	4,4	13,7	17,6	19,0	19,9	29	-4	4	9	
in hotels	18,4	5,8	5,8	15,7	19,5	20,7	21,5	24	6	13	17	
in overige logies	3,5	1,1	0,8	1,4	1,6	1,8	2,0	11	-55	-48	-41	
Dagbezoek												
totaal dagbezoeken	24,1	12,3	12,8	23,9	25,8	27,5	27,5	8	7	14	14	
van Nederlanders	17,0	9,7	9,6	14,3	16,1	17,2	17,4	13	-5	2	2	
van buitenlandse bezoekers	7,1	2,7	3,2	9,6	9,6	10,2	10,1	0	35	44	42	
Cruise												
totaal cruisepassagiers	0,7	0,0	0,1	0,5	0,8	0,9	0,9	63	6	20	24	

Databronnen: CBS/NBTC/Wonen/OECD/IATA/Schiphol/ AirDNA / Eurostat/ Oxford Economics/ DEStatis/StatBel

Achtergrond en aannames scenario Midden

Dankzij de grote inhaalvraag na jaren van coronabeperkingen en de werking van het aanpassingsvermogen van de toeristische sector kan er aangenomen worden dat de vraag naar Amsterdam als toeristenbestemming zal groeien. Onder andere ETC²³ verwacht dat het toerisme in sommige werelddelen mogelijk al in 2023 terug zal veren naar het pre-corona niveau. In scenario Midden wordt het groeitempo van toerisme in Amsterdam tot 2025 bepaald aan de hand van de geüpdatet OECD-basisraming van de economische groei, het hersteltempo van het vliegverkeer (IATA maart 2023), de beschikbaarheid van de overnachtingsmogelijkheden in Amsterdam en de nieuwe onderzoeksresultaten over het dagbezoek aan Amsterdam (NBTC 2022). In dit scenario worden de relatief gunstige uitgangspunten van de economische en mobiliteitsgroei gecombineerd met de beperkingen van de capaciteitlimiet en het restrictief beleid. Scenario Midden voorspelt dat het dagtoerisme sneller groeit dan het verblijfstoerisme in Amsterdam. In de cruisepassagiersprognose zijn de herstelverwachtingen (hoog variant) van Oxford Economics²⁴ doorgerekend.

Resultaten bezoekersprognose 2023-2025 volgens scenario Midden

- Het totaal aantal toeristenovernachtingen in 2022 bedraagt 17,1 miljoen (voorlopige cijfers), en stijgt in scenario Midden tot 21,1 miljoen in 2023 en tot 23,6 miljoen in 2025. Dit is 8% hoger dan in 2019.
- Na het opheffen van de coronamaatregelen in het begin van 2022 is er sprake van een inhaalvraag naar de activiteiten die tijdens de coronaperiode niet of beperkt beschikbaar waren, onder andere buitenlandse reizen en uitgaan. We gaan ervan uit dat deze groeiende

²³ [European Travel Commission Quarterly Report Q4/2022](#) (ETC februari 2023)

²⁴ [Travel & Tourism Cruise Outlook : Can rebounding demand keep up with increases in supply?](#) (Oxford Economics januari 2023)

vraag niet volledig wordt geacommodeerd in Amsterdam. Voor het segment van particuliere verhuur van woningen wordt hier uitgegaan van een kleiner aanbod dan in 2019. Voor de hotelcapaciteit wordt uitgegaan van een kleine capaciteitsgroei tot 2025 (circa 1% per jaar). In dit logiessegment neemt het aantal overnachtingen in 2025 licht toe ten opzichte van 2019.

- Het totaal aantal dagbezoeken in 2022 steeg sneller dan we eerder hebben verwacht. We gaan ervan uit dat dit door de post-corona inhaalvraag komt, die verder doorzet naar 2023 en pas in 2025 uitdooft. In 2025 ligt het aantal dagbezoeken in Amsterdam 14% boven het niveau in 2019. De groei is vooral te danken aan de buitenlandse dagbezoekers, die Amsterdam na het opheffen van de coronamaatregelen vaker bezoeken.
- Daarnaast waren er vóór de coronacrisis circa 0,7-0,8 miljoen cruisepassagiers per jaar in Amsterdam. Van deze passagiers is niet bekend of ze in Amsterdam overnachten. Ze worden daarom apart van dagbezoeken en toeristenovernachtingen vermeld. Met de aanname van Oxford Economics dat het passagiersvolume in 2025 24% boven het niveau van 2019 zal liggen, kan Amsterdam in 2025 circa 0,9 miljoen cruisepassagiers verwachten.

1.3.3 Scenario Hoog

Scenario Hoog is een alternatief scenario dat uitgaat van de groeiende vraag naar Amsterdam onder de voorwaarde dat deze vraag volledig wordt geacommodeerd in Amsterdam. In dit scenario groeit het bezoekersvolume in Amsterdam in de loop van 2024 boven het niveau van vóór de coronacrisis (zie tabel 1.8)

Tabel 1.8 Resultaten bezoekersprognose Amsterdam, Scenario Hoog 2023-2025, april 2023

Scenario Hoog	definitief			voorlopig	Prognose(april 2023)				mutatie	mutatie t.o.v. 2019		
	2019	2020	2021	2022*	2023**	2024**	2025**	2022*-2023**	2023**	2024**	2025**	
	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	X 1M	%	%	%	%	
Verblijfsbezoek												
totaal toeristenovernachtingen	21,8	6,9	6,6	17,1	23,0	24,2	25,3	34	5	11	16	
van Nederlanders	3,5	1,8	2,2	3,4	3,9	4,0	4,1	14	12	16	19	
van buitenlandse bezoekers	18,3	5,1	4,4	13,7	19,1	20,2	21,1	39	4	10	15	
in hotels	18,4	5,8	5,8	15,7	21,2	22,1	23,1	35	15	20	26	
in overige logies	3,5	1,1	0,8	1,4	1,8	2,1	2,2	26	-48	-40	-37	
Dagbezoek												
totaal dagbezoeken	24,1	12,3	12,8	23,9	25,8	27,5	27,5	8	7	14	14	
van Nederlanders	17,0	9,7	9,6	14,3	16,1	17,2	17,4	13	-5	2	2	
van buitenlandse bezoekers	7,1	2,7	3,2	9,6	9,6	10,2	10,1	0	35	44	42	
Cruise												
totaal cruisepassagiers	0,7	0,0	0,1	0,5	0,8	0,9	0,9	63	6	20	24	

Databronnen: CBS/NBTC/Wonen/OECD/IATA/Schiphol/ AirDNA / Eurostat/ Oxford Economics/ DEStatis/StatBel

Achtergrond en aannames scenario Hoog

Net als in scenario Midden hebben we in dit scenario de inhaalvraag naar toeristische reizen doorgerekend. Het verband tussen de vraag naar toeristische reizen en de ontwikkeling van de mondiale economie vormt de basis van de bezoekersprognose in Amsterdam volgens scenario Hoog. In dit scenario is de OECD-raming van de economische groei doorgerekend als voorspellende factor van de toeristische ontwikkelingen tot 2025. Dit scenario gaat ervan uit dat de huidige restricties ten aanzien van de verhuur van woningen en kamers ook in 2025 zullen gelden: de ingestelde verhuurlimiet van 30 dagen per jaar voor de vakantieverhuur van woningen en de B&B-quotum per wijk. In de cruisepassagiers-prognose zijn de herstelverwachtingen (hoge variant) van Oxford Economics²⁵ doorgerekend. Dit scenario voorspelt een relatief snelle groei van het verblijfstoerisme, waarbij circa 23 miljoen toeristenovernachtingen in 2023 mogelijk is.

Resultaten bezoekersprognose 2023-2025 volgens scenario Hoog

- Het totaal aantal toeristenovernachtingen in 2022 bedraagt 17,1 miljoen (voorlopige cijfers), en stijgt in scenario Hoog tot 23,0 miljoen in 2023 en tot 25,3 miljoen in 2025. Dit is 16% hoger dan in 2019.
- Het toerismeherstel begon na het opheffen van de coronamaatregelen in 2022. Met de inzichten die nu bekend zijn, weten we dat er inhaalvraag naar toerisme en uitgaan is opgetreden na de jaren van coronabeperkingen. Deze inhaalvraag hebben we doorgerekend tot 2025 onder iets minder gunstige economische omstandigheden, waaronder hoge inflatie. Een voorwaarde voor dit scenario is de groei van de totale logiescapaciteit in de stad van meer dan 2% per jaar vanaf 2022.
- In dit scenario groeit het dagbezoek in de loop van 2023 boven het niveau van vóór de coronacrisis. De groei komt door meer buitenlandse dagbezoekers. Dit scenario komt overeen met het scenario Midden.
- Daarnaast waren er vóór de coronacrisis circa 0,7-0,8 miljoen cruisepassagiers per jaar in Amsterdam. Van deze passagiers is niet bekend of ze in Amsterdam overnachten. Ze worden daarom apart van dagbezoeken en toeristenovernachtingen vermeld. Met de aanname van Oxford Economics dat het passagiersvolume in 2025 24% boven het niveau van 2019 zal liggen, kan Amsterdam in 2025 circa 0,9 miljoen cruisepassagiers verwachten.

²⁵ Travel & Tourism Cruise Outlook : Can rebounding demand keep up with increases in supply? (Oxford Economics januari 2023)

2 Technische toelichting bezoekersprognose

2.1 Methode bezoekersprognose 2023-2025

De methodologische kaders voor de bezoekersprognose in Amsterdam zijn door O&S in 2019 ontwikkeld en beschreven in het onderzoek 'Prognose en scenario's bezoekers 2030'.²⁶ In dit onderzoek zijn de vraag- en aanbod-gestuurde trends van toeristische groei in Amsterdam geanalyseerd, inclusief de werking van de beleidsvoorwaarden ten aanzien van logies en mobiliteit op toerisme. Er wordt geconcludeerd dat de ontwikkeling van het verblijfstoerisme in Amsterdam samenhangt met de groei van de wereldeconomie, de groei van het aantal passagiers op Schiphol en de logiescapaciteit in de stad.

In 2020 en 2021 verliepen de bezoekersontwikkelingen wereldwijd anders door de coronapandemie. Vanaf 2020 en in ieder geval tot medio 2022 is het mondiale toerisme vooral afhankelijk van het coronaregime en het reissentiment in verschillende landen. De prognosemodellen voor de bezoekersaantallen in Amsterdam waren in 2020 aangepast om rekening te kunnen houden met de coronamaatregelen en het reissentiment.

In de huidige prognose 2022-2024 combineren we meerdere aannames en methoden om de bezoekersaantallen tijdens de overgangperiode van 'pandemie naar endemie' in te schatten:

- **Methode januari-december 2023.** De bezoekersprognose tot het einde van 2023 is gemaakt volgens de zogenaamde Scenario-based Adjustment Approach (zie paragraaf 2.2).
- **Methode 2024-2025.** Het uitgangspunt in de periode 2024-2025 is dat de vraag naar toeristische reizen weer toeneemt en dat het toerisme zich ontwikkelt volgens min of meer dezelfde trends als vóór de coronacrisis. De bezoekersaantallen in Amsterdam worden weer voorspeld met de modellen die rekening houden met de economie, mobiliteit en beleid. De aannames en de achterliggende data verschillen per scenario:
 1. Scenario Laag. In dit scenario wordt het bezoekersherstel in Amsterdam getemperd door ongunstige economische factoren, een traag herstel van het vliegverkeer en door de hotel- en vakantieverhuur-capaciteitslimiet in Amsterdam. De berekeningen zijn gebaseerd op de lage ramingen en lage aannames van onder andere NBTC, OECD/DNB/ING, Schiphol/ CE Delft, Oxford Economics.
 2. Scenario Midden. In scenario Midden zijn dezelfde voorspellende factoren doorgerekend als in scenario Laag, maar op basis van hoge ramingen en meer optimistische aannames van NBTC, OECD/CPB, IATA, Oxford Economics. In dit scenario wordt het toerismeherstel eerst aangedreven door de groei van de economie en mobiliteit en later vertraagd door de beperkte capaciteitsgroei.
 3. Scenario Hoog. Dit scenario houdt voornamelijk rekening met de vraag naar Amsterdam en wordt gemaakt als alternatieve referentie voor de aanbodgestuurde situatie.

²⁶ <https://onderzoek.amsterdam.nl/publicatie/prognose-en-scenarios-bezoekers-2030>

2.2 Corona effect: prognose in tijden van verstoringen en periode erna

Vanuit een modellerings- en prognoseperspectief is coronapandemie een unieke verstoring die een diepe structurele breuk in toerismetrends heeft veroorzaakt. In tegenstelling tot natuurrampen, geopolitieke conflicten en andere lokale verstoringen, was corona in 2020 een nog nooit eerder waargenomen gelijktijdige wereldwijde gezondheids crisis met de gevolgen voor de economie, mobiliteit, sociaal leven en toerisme. De coronamaatregelen golden in verschillende wereldlanden gedurende (een deel van) 2020, 2021 en 2022. Dit heeft ertoe geleid dat we de toerismeontwikkelingen van vóór 2020 niet kunnen extrapoleren op basis van de bestaande modellen. Voor de periode 2020-2022 hebben we een 'corona'-model ontwikkeld dat rekening houdt met de effecten van de coronamaatregelen. In 2023 houden we rekening met het bezoekersgedrag na drie jaar van coronabeperkingen (een 'post-corona'-model).

In de periode 2020-2022 hebben we een model ontwikkeld waarmee we korte-termijn bezoekersramingen hebben gemaakt rekening houdend met de mate van contactbeperkingen, het reissentiment en het internationale reisbeleid.

Om enerzijds de lessen uit prognoses tijdens corona te kunnen gebruiken, maar anderzijds de nieuwe ontwikkelingen flexibel te kunnen inschatten gebruiken we de zogenaamde *Scenario-based Adjustment Approach*.²⁷ Daarbij worden verwachtingen en aannames per bezoekersmarkt gebruikt om een inschatting te maken van het aantal bezoekers ten opzichte van 2019, het laatste jaar vóór corona. Op die manier houden we rekening met seizoenseffecten die sterk verschillen per bezoekersmarkt. De verwachtingen per markt worden opgesteld op basis van historische data aangevuld met de domeinkennis van internationale en nationale experts op het gebied van toerisme, economie, mobiliteit en gezondheid.

Ook voor de bezoekersraming in 2023 gebruiken we de Scenario-based Adjustment Approach waarin we de inzichten over het bezoekersgedrag van verschillende toeristische markten integreren. De inzichten zijn gebaseerd op de resultaten van de nationale en internationale sentimentpeilingen, bezoekersmetingen en statistieken in 2022 en begin 2023.

Onze prognoses scenario's bevatten zoveel mogelijk uitkomsten die rekening houden met de ontwikkelingen op het gebied van de economie, mobiliteit en reisbereidheid. De reactie van elke toeristische markt wordt apart gemodelleerd rekening houdend met de aannames van toerisme-experts en onderzoeksresultaten specifiek voor deze markten. Tot slot houden we rekening met het logiesaanbod en met het gemeentebestuur ten aanzien van de hotelontwikkeling en de vakantieverhuur van woningen.

2.3 Aannames capaciteitslimiet Amsterdam

Capaciteitslimiet Schiphol. Schiphol heeft in 2023 een capaciteitslimiet van 500.000 vliegbewegingen. Mogelijk wordt dit aantal vliegbewegingen in de periode 2023-2025 verlaagd,

²⁷ Een vergelijkbare methode wordt gebruikt voor de [UNWTO](#)-toerismescenario's en is beschreven in *Annals of Tourism Research* (zie Literatuur).

maar hierover bestaat nog veel onzekerheid.²⁸ Een ander reductieplan is om een aantal nachtvluchten per jaar te schrappen (uiterlijk in 2025-2026, [Schiphol Group](#)).

Verschillende scenario's voor mobiliteitsgroei 2023-2025 . Er bestaat een historische samenhang tussen de ontwikkeling van het buitenlandse verblijfstoerisme in Amsterdam en het passagiersvolume op Schiphol. Omdat de toekomstscenario's voor Schiphol op het moment van het schrijven van dit rapport ter discussie staan, rekenen we verschillende groeivarianten tot 2025 door.

Twee van de drie bezoekersscenario's gaan ervan uit dat het groeitempo van het buitenlandse toerisme in Amsterdam tot 2025 mede wordt bepaald door de luchtvaartontwikkelingen en de rol van Schiphol. Het uitgangspunt van het Scenario Laag is dat een vermindering van het aantal (directe) vluchten op Schiphol in lijn met het baselinescenario van [CE Delft](#)²⁹ een dempend effect zal hebben op het groeitempo van het aantal buitenlandse verblijfsbezoekers. In de bezoekersprognose Scenario Midden wordt uitgegaan van de werking van de inhaalvraag naar buitenlandse reizen in lijn met de prognose van [IATA](#). Scenario Hoog gaat ervan uit dat de totale vraag naar (buitenlandse) reizen wordt vervuld zonder rekening te houden met de vervoerwijze.

Capaciteitslimiet overnachtingsmogelijkheden. De meeste overnachtingen in Amsterdam (84%) vinden plaats in hotels en vergelijkbare accommodaties. Andere overnachtingsmogelijkheden in de stad zijn kampeerterreinen en (kamers in) woningen die worden verhuurd als B&B of via vakantieverhuur. In de jaren voor de coronacrisis hing het tempo waarmee het aantal verblijfsbezoekers in Amsterdam steeg, sterk samen met de toename van het overnachtingsaanbod in de stad.³⁰ De bezoekersprognose 2023-2025 houdt daarom rekening met het toekomstige aanbod overnachtingsmogelijkheden en de beleidsvoorwaarden, die hieraan zijn gekoppeld.

Hotelplannen. Met betrekking tot hotels en vergelijkbare accommodaties voert Amsterdam sinds 2017 een restrictief [overnachtingsbeleid](#) waarin vestigingsvoorwaarden zijn vastgelegd en die per oktober 2021 zijn aangescherpt.³¹ Het gebied waar geen hotelontwikkeling meer mogelijk is, is vergroot ('nee' gebied) en de aanpak is uitgebreid met de inzet van het erfpachtinstrument. Bezoekersprognose houdt rekening met de toekomstige hotelplannen onder deze beleidsvoorwaarden, waarbij de bezoekersgroei door de rem op nieuwe hotelontwikkelingen in Amsterdam, tot 2025 beperkt blijft.

In scenario Laag wordt de capaciteitsgroei beperkt door het tempo van de realisatie van de lopende initiatieven die in de voorgaande jaren zijn toegekend. De voorbeelden hiervan zijn de geplande openingen van het Maritim hotel, het Rosewood hotel, het Chassé Hotel Oost en enkele andere. In scenario Midden zijn naast de lopende ook de nieuwe nog niet toegekende

²⁸ Op het moment van het schrijven van dit rapport in april van 2023 is het niet bekend of het reductieplan van het ministerie van Infrastructuur (van 500.000 vliegbewegingen per jaar naar 440.000) tot 2025 ingevoerd kan vinden. Een consultatieronde over de haalbaarheid van dit reductieplan loopt tot 15 juni 2023.

²⁹ CE Delft, Updated Impacts of a CO₂ Ceiling for Dutch Aviation, December 2022. In de bezoekersprognose gaan we uit van het baselinescenario 8 van CE Delft waarin de volgende beleidsmaatregelen in de periode 2023-2025 zijn doorgerekend: een capaciteitslimiet van 440.000 vliegbewegingen vanaf het IATA winterseizoen 2023/2024, vliegbelasting voor vertrekkende passagiers vanaf 2023, geen belasting op vliegtuigbrandstoffen en geen opening van de luchthaven Lelystad vóór 2025.

³⁰ OIS, Prognose en scenario's bezoekers 2030, februari 2020.

³¹ Gemeente Amsterdam, Notitie Uitwerking Overnachtingsbeleid 2021 en verder, november 2021.

initiatieven doorgerekend. Daarnaast houden beide scenario's rekening met de mogelijke uitbreidingen van de bestaande hotels.

Scenario Hoog houdt alleen rekening met de toekomstige vraag naar hotelovernachtingen zonder capaciteitslimiet.

Vakantieverhuur en B&B. Particuliere vakantieverhuur van woningen en verhuur van kamers in woningen (B&B) vallen onder andere [beleidsvoorwaarden](#) dan hotels. Ook deze voorwaarden zijn in 2021 aangescherpt. Gegevens over particuliere verhuur van woningen en kamers worden verkregen door webscraping van online platforms. Het aanbod via onlineplatforms is sinds 2019 sterk gedaald als gevolg van de coronacrisis en mogelijk ook door de aangescherpte regels. Omdat het nog onbekend is hoe dit segment zich zal ontwikkelen onder de nieuwe regelgeving zónder corona-effect, gaat de prognose nu uit van een beperkt aanbod tot 2025 onder de voorwaarden zoals in 2021 vastgesteld.

In alle scenario's wordt uitgegaan van de huidige 30-dagen limiet voor de vakantieverhuur van woningen en de quota voor het aantal b&b per wijk. Daarnaast houden scenario Midden en Hoog rekening met een toename van het aantal vakantieverhuurwoningen.

Overige logies. Voor campings en overige logies wordt hetzelfde groeitempo als voor hotels verwacht, maar het aantal overnachtingen hier is op jaarbasis relatief klein.

3 Literatuur

CE Delft, Updated Impacts of a CO₂ Ceiling for Dutch Aviation, December 2022.

CPB, Macro Economische Verkenning 2023, September 2022.

DNB, De Nederlandse economische ontwikkeling, December 2022.

ETC, European Travel Commission Quarterly Report Q4/2022, February 2023.

Gemeente Amsterdam, Notitie Uitwerking Overnachtingsbeleid 2021 en verder, november 2021.

IATA, Global Outlook for Air Transport : Sustained Recovery Amidst Strong Headwinds, December 2022.

ING Research, Outlook 2023: een mager jaar voor de Nederlandse economie, December 2022.

NBTC, Verblijfsstoerisme in Nederland in 2023, Januari 2023.

OECD, Long-term baseline projections, No. 109 (Edition 2021).

OECD, Economic Outlook, Interim Report March 2023: A Fragile Recovery, March 2023 .

OIS, Prognose en scenario's bezoekers 2030, Februari 2020.

Oxford Economics, Global Tourism Outlook in 2023, December 2022.

Oxford Economics, Travel & Tourism Cruise Outlook: Can rebounding demand keep up with increases in supply?, January 2023.

Schiphol, Schiphol Gebruiksprognose 2023, Oktober 2022.

UNWTO, Impact assessment of the covid-19 outbreak on international tourism, January 2023.

UNWTO, Tourism set to return to pre-pandemic levels in some regions in 2023, January 2023.

D.Wu, Zh.Cao, H.Song, L.Wen, Scenario Forecasting for Global Tourism, Annals of Tourism Research Volume 45, January 2021.

H. Zhang, H.Song, L.Wen, Ch.Liu, Forecasting tourism recovery amid COVID-19, Annals of Tourism Research Volume 87, March 2021.

Gemeente Amsterdam

Onderzoek, Informatie en Statistiek

Postbus 658
1000 AR Amsterdam

data.amsterdam.nl